

Datum

2020-04-29

Vår referens

Malin Midler Norén

Utredningssekreterare

Malin.Midler-Noren@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Remiss från Utbildningsdepartementet - Validering för kompetensförsörjning och livslångt lärande (SOU 2019:69) ASN-2020-4366

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden har blivit ombedd att lämna ett yttrande över slutbetänkandet *Validering – för kompetensförsörjning och livslångt lärande* senast den 26 maj 2020.

Delegationen beskriver att det övergripande målet för arbetet har varit att betydligt fler individer ska få sitt kunnande validerat och att validering ska vara tillgängligt i hela landet, på samtliga nivåer i utbildningssystemet och mot en större bredd av kvalifikationer i arbetslivet. Delegationen framför att validering tillför värde och nytta för såväl individer, arbetsgivare, utbildningsanordnare som samhället i stort. En samhällsnytta som framhålls i utredningen är bättre kompetensförsörjning och matchning på arbetsmarknaden.

Slutbetänkandet lämnar förslag på hur systemet för validering kan utvecklas bland annat genom en sammanhållen reglering om validering, utökat stöd för att utveckla branschvalidering samt ökad tillgång till validering i kommunal vuxenutbildning.

Sammanfattningsvis ställer förvaltningen sig positiv till valideringsdelegationens förslag och anser att ett förstärkt system för validering kan förbättra möjligheten till matchning på arbetsmarknaden vilket i sin tur bidrar till att fler Malmöbor kan bli självförsörjande. Förvaltningen föreslår nämnden att överlämna till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden att yttra sig över de förslag om insatser, ansvar och organisation som slutbetänkandet lämnar.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner yttrandet avseende slutbetänkandet *Validering för kompetensförsörjning och livslångt lärande*.
2. Arbetsmarknads- och socialnämnden skickar yttrandet till kommunstyrelsen.
3. Arbetsmarknads- och socialnämnden justerar paragrafen omedelbart.

Beslutsunderlag

- Remiss från Utbildningsdepartementet - Validering för kompetensförsörjning och livslångt lärande (SOU 2019:69)
- Remiss från Utbildningsdepartementet - Validering för kompetensförsörjning och livslångt lärande (SOU 2019:69)
- Validering - för kompetensförsörjning och livslångt lärande (SOU 2019:69)

- Begäran om och beviljande av anstånd att inkomma med remissvar
- G-Tjänsteskrivelse ASN 20-05-25 Remiss validering för kompetensförsörjning och livslångt lärande
- Förslag till yttrande ASN 20-05-25 Remiss - validering för kompetensförsörjning och livslångt lärande

Beslutsplanering

ASN presidieberedning 2020-05-07

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2020-05-14

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2020-05-25

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Arbetsmarknads- och socialnämnden har blivit ombedd att lämna ett yttrande över slutbetänkandet *Validering – för kompetensförsörjning och livslångt lärande* senast den 26 maj 2020.

Sammanfattning av slutbetänkandet

Delegationen framför att det övergripande målet för arbetet har varit att betydligt fler individer ska få sitt kunnande validerat och att validering ska vara tillgängligt i hela landet, på samtliga nivåer i utbildningssystemet och mot en större bredd av kvalifikationer i arbetslivet (s.27f). För att fler personer ska kunna få sitt kunnande synliggjort, bedömt och erkänt behöver kvalitet och likvärdighet i genomförandet av validering stärkas, liksom även tilliten till valideringens resultat. Utifrån det har målsättningen varit att ett sammanhållet, nationellt och permanent system för validering ska införas (s.79).

I utredningen beskrivs validering som att synliggöra, bedöma och ge erkännande och värde åt kunnande som människor har tillägnat sig i sammanhang utanför formell utbildning. Det fastslås att validering tillför värde och nytta för såväl individer, arbetsgivare, utbildningsanordnare som samhället i stort (s.28).

För samhället finns betydande vinster med en väl utvecklad struktur för validering då den kan bidra till en bättre kompetensförsörjning i arbetslivet och matchning på arbetsmarknaden (s.82). Det råder brist på arbetskraft inom ett stort antal yrkesområden samtidigt som vissa personer har svårt att ta sig in eller ta sig vidare på arbetsmarknaden och denna matchningen har försämrats de senaste åren (s.91). Det är särskilt svårt att ta sig in och etablera sig på arbetsmarknaden för dem som nyligen kommit till Sverige (s.93).

Valideringsdelegationens förslag

Det finns idag ingen sammanhållen reglering om validering och för att ändra det lämnas följande förslag (kap. 6):

- Den definition av validering som finns i skollagen föreslås ändras till: ”en strukturerad process som innehåller fördjupad kartläggning, bedömning och ett erkännande av kunnande som en person besitter oberoende av hur det förvärvats” (s.183).
- Delegationen föreslår att en ny förordning med generella bestämmelser om validering införs.
- Framtagande av gemensamma riktlinjer och rekommendationer för validering inom

högskolan föreslås tas fram för att ge lärosätena stöd och förutsättningar att genomföra validering på ett likvärdigt och kvalitetssäkrat sätt.

Det finns behov av strategiska och samordnande insatser för lärande, omställning och utveckling och utifrån det lämnas följande förslag (kap.7):

- En samlad strategi för kompetensförsörjning och livslångt lärande tas fram.
- Ansvarigt statsråd tillkallar ett råd med övergripande ansvar för validering för att bl.a. tydliggöra det politiska engagemanget.
- Kompetensförsörjning tydliggörs som en grunduppgift i det regionala utvecklingsansvaret, genom att det regleras i lag. Regioner ska kunna ansöka om medel från Tillväxtverket för att bidra till att utveckla och etablera effektiva strukturer för validering på regional nivå.

Delegationen slår fast att en långsiktig finansiering är en grundförutsättning för att validering ska komma till stånd och för att strukturer för validering ska kunna utvecklas. Utifrån det lämnas följande förslag (kap.8):

- En särskild ersättning bör utbetalas till universitet och högskolor för tillgodoräkanden inom formell utbildning.
- Inom kommunal vuxenutbildning finns möjlighet att genomföra validering inom en orienteringskurs, vilket innebär att individen kan få studiemedel och att kommunen har möjlighet till statlig medfinansiering genom statsbidrag.
- Medel för kompetensförsörjning bör utökas i nästa programperiod inom europeiska socialfonden, ESF.

Det finns behov att utveckla kompetensen om validering och därför lämnas följande förslag (kap.9):

- Medel tillförs för att säkerställa den fortbildning inom högskolan om validering som Skolverket hittills finansierat.

Det finns behov av att stärka stödet för att utveckla branschvalidering. Branschvalidering handlar om att synliggöra och bedöma en individs kunskande i förhållande till relevanta kompetenskrav i branschen, det vill säga mot arbetslivets kvalifikationer. Följande förslag lämnas (kap.10):

- Ett statsbidrag inrättas för att utveckla validering av yrkeskompetens.
- Myndigheten för yrkeshögskolan ska vid fördelning av statsbidrag särskilt prioritera ansökningar som avser utveckling av nya, och revidering av befintliga, kvalifikationer inom yrken som omfattar en stor andel av de sysselsatta på arbetsmarknaden eller inom yrken där det råder brist på arbetskraft.

Det finns behov av ökad tillgång till validering i kommunal vuxenutbildning och därför lämnas följande förslag (kap.11):

- Kommunen blir skyldig, genom inskrivning i skollagen, att erbjuda en inledande kartläggning inför utbildning eller prövning. Det innebär ett förtydligande av skyldigheten att tillgodose elevers och potentiella elevers behov av vägledning inför utbildning.
- Kommunen får en skyldighet att erbjuda elever validering avseende samtliga kurser som ingår i kommunens kursutbud. Detta syftar till att öka förekomsten av validering och

säkerställa att elever erbjuds validering så att utbildningen kan utformas efter individens behov.

- För att dokumentationen efter en validering ska ges en formell status, ska endast intyg eller betyg kunna utformas.
- En elev som vid en validering bedöms ha tillräckliga kunskaper i en kurs för att nå upp till minst kunskapskraven för betyget E, ska kunna ges betyget E av rektor utan att genomgå prövning.

Förvaltningens överväganden

Ärendet är även skickat på remiss till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen bedömer att gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden påverkas mer av de förslag som lämnas i slutbetänkandet gällande insatser, ansvar och organisation.

Förvaltningen föreslår därför att arbetsmarknads- och socialnämnden avgränsar sitt yttrande till huruvida ett förstärkt system för validering kan förbättra möjligheterna för att fler Malmöbor kan bli självförsörjande.

Förvaltningen är positiv till målsättningen att betydligt fler individer ska få sitt kunnande validerat och att validering ska vara tillgängligt i hela landet, på alla nivåer och mot en större bredd av kvalifikationer i arbetslivet. Förvaltningen bedömer att en nationell samordning av validering kan bidra till att uppnå den målsättningen samt leda till att tydliggöra uppdrag, ansvar och roller.

Förvaltningen instämmer med vad som framförs i utredningen att validering ger erkännande och värde åt kunnande som människor har tillägnat sig i sammanhang utanför formell utbildning, samt kan leda till ökad samhällsnytta genom förbättrad matchning på den svenska arbetsmarknaden. Förvaltningen bedömer att validering kan skapa bättre förutsättningar för fler Malmöbor att få sina kunskaper validerade vilket ökar möjligheterna till matchning mot arbetsmarknadens behov.

Sammanfattningsvis ställer förvaltningen sig positiv till valideringsdelegationens förslag och anser att ett förstärkt system för validering kan förbättra möjligheten till matchning på arbetsmarknaden vilket i sin tur bidrar till att fler Malmöbor kan bli självförsörjande.

Ansvariga

Katarina Lindeberg Avdelningschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef